

**Programma van maatregelen bij Archeologienota:
Moorseelsesteenweg 16,
Roeselare (prov. West-Vlaanderen)**

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, november 2020

Titel

Programma van Maatregelen bij
Archeologienota:
Moorseelsesteenweg 16,
Roeselare (prov. West-Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Alpha Studieburo bvba

Projectcode

2020K96

Plaats en datum

Borgerhout, november 2020

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport, 98

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens	3
2. Inleiding	6
3. Aanleiding, synthese en antwoorden onderzoeksvragen	7
4. Vraagstellingen en onderzoeksdoelen	10
4.1. Algemeen.....	11
4.2. Nederzettingsterreinen	11
4.3. Landschap en bodem	12
5. Onderzoeksstrategie, motivering, fasering en methodiek.....	12
5.1. Motivering	12
5.2. Fasering	12
5.3. Uitvoering van het veldwerk	13
5.3.1. Afwijkingen ten aanzien van het puttenplan	14
5.4. Bijzondere voorwaarden	15
6. Bindende voorwaarde bij vervolgonderzoek (opgraving) na het vooronderzoek (prospectie)	15

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Roeselare, Moorseelsesteenweg
(20-RUM/MCD-2020K96)

Ligging

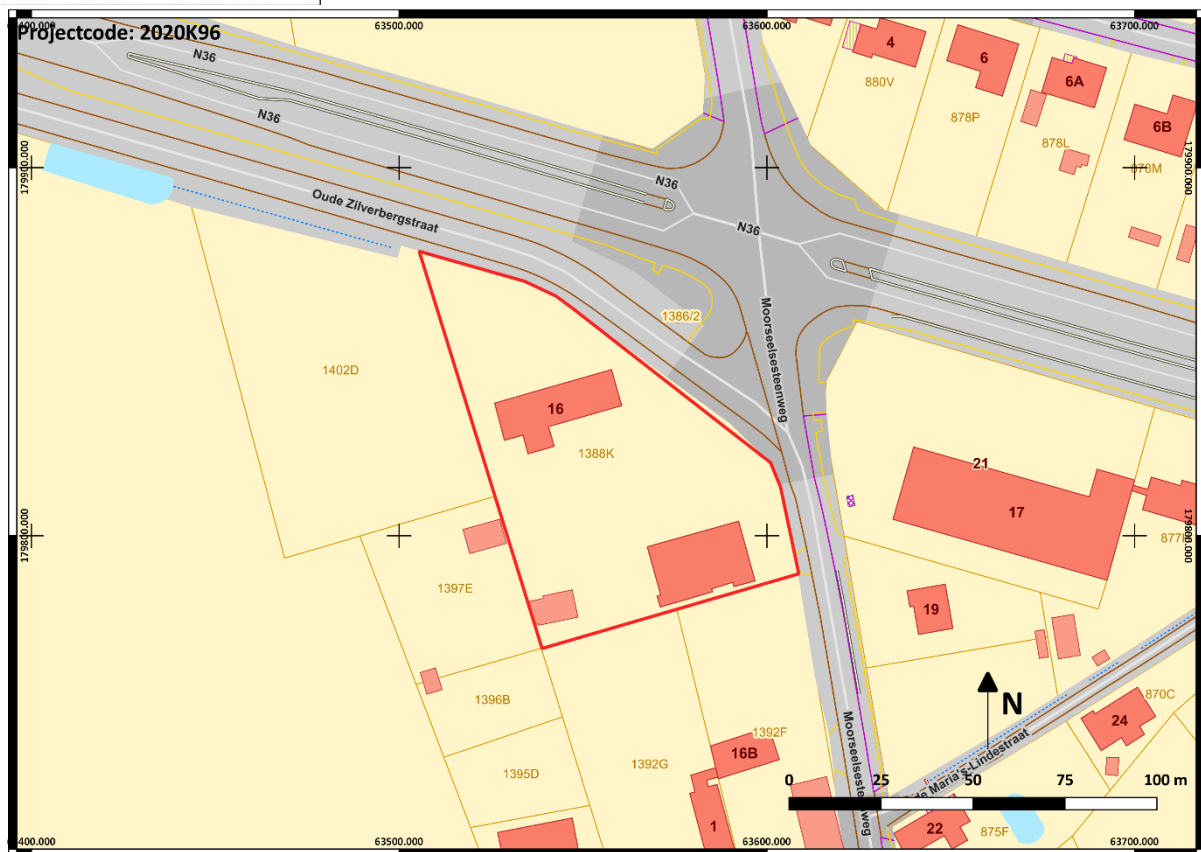
West-Vlaanderen, Roeselare,
Rumbeke, Moorseelsesteenweg 16

Kadastrale gegevens

Roeselare: 8ste Afdeling:
Rumbeke 2de Afdeling: Sectie B
Perceelnummers: 1388K

Bounding Box

X63539,0	Y179769,2
X63608,2	Y179790,1
X63601,1	Y179820,2
X63542,6	Y179865,3
X63505,5	Y179877,0

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied in rood

Projectcode

2020K96

Opdrachtgever

Alpha Studieburo bvba

Contactpersoon opdrachtgever

Gerda Peiffer

Alpha Studiebureau

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research
& Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126

Guldensporenstraat 143

2140 Borgerhout

Termijn

9 november – 13 november

Geplande ingreep

Slopen bestaande bebouwing en verharding, bouwen restaurant, aanleggen nutsvoorzieningen, wegenis en parking en groenaanleg.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 5000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn. De totale oppervlakte van de geplande bodemingreep is groter dan 5000m².

Randvoorwaarden

Het projectgebied is slechts gedeeltelijk toegankelijk door de aanwezigheid van verharding en bebouwing. Het projectgebied is op het gewestplan geheel binnen landbouwzone gelegen.

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

Thesaurus

Bureauonderzoek, prospectie met ingreep in de bodem, proefsleuven, uitgesteld traject.

2. Inleiding

Vanuit het bureauonderzoek kan niet geconcludeerd worden of er zich wel of geen archeologische waarden in het gebied bevinden. Maar kon wel worden aangetoond dat het projectgebied een hoog potentieel op archeologische kenniswinst heeft met betrekking tot periodes vertegenwoordigd door sites bestaande uit zachte grondsporen en mogelijke muurresten. Er is met name sprake van een verhoogde kans op de aanwezigheid van archeologische resten uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Evenmin kan worden uitgesloten dat er nog oudere resten aanwezig kunnen zijn binnen het projectgebied.

Bijkomende vooronderzoek dringt zich met andere woorden op. Dit vooronderzoek kan in principe verschillende vormen aannemen. Hier zal beargumenteerd worden dat er slechts één onderzoeksmethodiek geschikt is met betrekking tot het vaststellen van eventuele archeologische waardevolle resten binnen het projectgebied.

Gezien de aard van de te verwachten bewaarde archeologische resten opteren we voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven met het oog op het opsporen van eventuele archeologische resten bestaande uit zachte grondsporen en eventuele funderingsresten. Dit lijkt ons de meest geschikte methode. Een veldprospectie lijkt ons niet aan te raden door de aanwezige begroeiing en de hieraan gekoppelde slechte zichtbaarheid. Ook het uitvoeren van een geofysisch onderzoek zal geen adequate antwoorden kunnen formuleren op de waarde en het potentieel op kenniswinst van eventueel aanwezige archeologische resten. Wel zouden eventuele puinconcentraties of funderingsresten kunnen worden opgespoord, maar dan zouden deze alsnog door middel van een prospectie met ingreep in de bodem dienen te worden onderzocht teneinde een zicht te krijgen op hun bewaringstoestand en kennisvermeerderingspotentieel.

Dergelijk vooronderzoek dient normaliter uitgevoerd te worden in het kader van de archeologienota die toegevoegd moet worden aan de omgevingsvergunningsaanvraag. Gezien de ontwikkelaar op dit moment nog geen eigenaar is van de gronden wordt een uitgesteld Programma van Maatregelen opgesteld voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven, en dit over de volledige oppervlakte van het projectgebied.

3. Aanleiding, synthese en antwoorden onderzoeksvragen

Voor de aanleiding tot het vooronderzoek en de resultaten van het bureauonderzoek: zie hoofdstukken 2 en 3 van de archeologienota.

Op basis van de beschikbare bodemkundige, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied en zijn ruimere omgeving kan geconcludeerd worden dat de werkzone een verhoogde kans heeft op de aanwezigheid van waardevol archeologisch erfgoed met een hoog potentieel tot kennisvermeerdering.

Fysisch-geografisch gezien bevindt het plangebied zich in de zandleemstreek. De zandleemstreek vormt de overgang van de zandige associaties in het noorden van Vlaanderen en de lemige associaties in het zuiden en vertoont een golvend reliëf met niveauverschillen tot 30 m. De zandleemstreek bestaat uit een discontinue strook met wisselende breedte: het gebied is breed in het centrum en het zuiden van de provincie West-Vlaanderen. Het projectgebied is gelegen aan de rand van een uitloper van de Zilverberg. De Babillebeek situeert zich ongeveer 600 meter ten oosten van het terrein.

Op basis van archeologische en historische bronnen blijkt dat de ruimere omgeving van het projectgebied reeds in de prehistorie werd gefrequenteerd zoals aangetoond door de talrijke lithische artefacten die werden aangetroffen in de gracht van het kasteel Sterrebos en in het colluvium afkomstig van de Zilverberg. Tijdens archeologisch onderzoek 800 meter ten westen van het terrein ter hoogte van de Zilverberg werden resten aangetroffen van een houten constructie te dateren in het finaal-neolithicum op de overgang naar de vroege bronstijd. Resten uit de metaaltijden ontbreken voornamelijk in de omgeving van het terrein. Ook voor de Romeinse periode zijn de aanwezige archeologische resten in de omgeving beperkt tot enkele losse fragmenten aardewerk, een kuil en een greppel. Het lijkt erop dat de omgeving van het projectgebied vanaf de volle middeleeuwen volledig tot ontwikkeling kwam met de stichting van het domein van het Kaasterkasteel dat volgens de legende teruggaat tot de 9de eeuw. Vanaf de 12de eeuw wordt Rumbeke voor de eerste maal vermeld in de historische bronnen. Ter hoogte van het projectgebied kan op basis van cartografische bronnen vermoed worden dat er reeds in het midden van de 18de eeuw bebouwing (allicht een hoeve) aanwezig was in de directe omgeving of ter hoogte van het terrein. De bebouwing ontwikkelde zich in de loop van de 18de of de eerste helft van de 19de eeuw verder tot een hoeve bestaande uit vier losse delen. Pas in het derde kwart van de 20ste eeuw wordt deze bebouwing grotendeels tot volledig vervangen door de huidige bebouwing op het terrein. De heden op het terrein aanwezige hoeve heeft met andere woorden mogelijk een oudere 18de eeuwse kern.

Met betrekking tot de gaafheid van het terrein vermelden we de luchtfoto uit 1971 waarop grootschalige werken zichtbaar zijn in het oostelijke deel van het projectgebied. Over een oppervlakte

van plusminus 3500 m² is een duidelijk lichtere kleur merkbaar. De foto werd genomen ten tijde van de sloop van de bestaande bebouwing en ten tijde van de (her)aanleg van de N36 en de Oude Zilverbergstraat. Het lijkt er dus met andere woorden op dat dit deel van het terrein grondig werd verstoord. Echter is niet duidelijk of de lichter gekleurde grond op de foto het gevolg is van graafwerken of van elders aangevoerde grond. In het laatste geval zal dit het archeologische bodemarchief hebben afgedekt en dus beschermd tegen latere bodemingrepen.

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ongeveer 5500 m². In het kader van de geplande werken zal het volledige terrein worden afgegraven tot een diepte van 60 centimeter onder het bestaande maaiveld. Rekening houdend met een extra buffer van 20 centimeter zal het terrein tot 80 centimeter diep worden verstoord. De kans dat hierbij het archeologische niveau zal worden geraakt is reëel. Op basis van de bodemkaart en uitgevoerde proefsleuvenonderzoeken op gelijkaardige bodems in de omgeving wordt het archeologische niveau verwacht op een diepte tussen 40 en 60 centimeter. Plaatselijk wordt het terrein afgegraven tot een diepte van 80 centimeter en tot 3 meter.

Gezien de bedreiging voor het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief ten gevolge van de geplande werken en gezien niet kan worden uitgesloten dat er op het terrein waardevol archeologisch erfgoed met een hoog potentieel op kennisvermeerdering aanwezig is, adviseren we bijkomende archeologische onderzoeken aan in de vorm van een prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven.

- *Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?*

Het plangebied is gelegen in de zandleemstreek. De zandleemstreek vormt de overgang van de zandige associaties in het noorden van Vlaanderen en de lemige associaties in het zuiden en vertoont een golvend reliëf met niveauverschillen tot 30 m. Het projectgebied is gelegen aan de rand van een uitloper van de Zilverberg. De Babillebeek situeert zich ongeveer 600 meter ten oosten van het terrein. De hoogtes ter hoogte van het projectgebied schommelen tussen 26,23 meter + TAW en 28,17 meter + TAW. Hierbij dient vermeld te worden dat het terrein een duidelijk lager reliëf vertoont in het zuidoostelijke deel. De hoogste waardes situeren zich ter hoogte van de te slopen woning centraal in het noorden van het projectgebied. Of het hier een natuurlijke verhoging betreft, een uitloper van de Zilverberg, of een antropogene, ter hoogte van de woning, is niet duidelijk.

Op basis van de beschikbare historische en cartografische bronnen kan geconcludeerd worden dat het terrein allicht in de loop van de middeleeuwen in gebruik werd genomen. Of er toen al bebouwing aanwezig was op het terrein is niet duidelijk. Wel kan gesteld worden dat het terrein hoogst waarschijnlijk reeds in het midden van de 18de eeuw werd bebouwd. Deze bebouwing bestond allicht uit een hoeve die geleidelijk ontwikkelde tot een hoeve bestaande uit vier losse gebouwen geschikt rond een centraal gelegen erf doorsneden door een weg. Deze situatie bleef ongewijzigd tot 1971. Op

de beschikbare luchtfoto zijn grootschalige werken zichtbaar ter hoogte van het projectgebied ten tijde van de (her)aanleg van de N36 en de Oude Zilverbergstraat.

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden voor het projectgebied twee bodemtypes weergegeven.

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden voor het projectgebied twee bodemtypes weergegeven.

Het uiterste zuidwesten van het projectgebied staat geïnventariseerd als bodems van het type w-Pdc.

De rest van het terrein staat aangeduid als bodemtype w-Pcc. Het eerste type bestaat uit matig natte lichte zandleembodems met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont en klei of zand op geringe diepte. Het tweede type bestaat uit matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont en klei of zand op geringe diepte.

- *Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?*

In een straal van 1500 meter rondom het terrein werden nog niet veel archeologische resten aangetroffen. De schaarse resten tonen echter wel de aanwezigheid van mensen in de omgeving aan vanaf de steentijden. Hierbij vermelden we in het bijzonder de vondst van een houten constructie te dateren op de overgang van het finaal-neolithicum naar de vroege bronstijd op de site Eksternest gelegen op plusminus 800 meter ten westen van het projectgebied.

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?*

Op basis van de beschikbare bronnen kunnen we concluderen dat het terrein een verhoogd potentieel heeft op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kennisvermeerdering in de vorm van sporensites vanaf de late steentijden tot de late middeleeuwen en mogelijke muurwerkresten uit de nieuwe tijd.

Met betrekking tot steentijd artefactensites is er een lage tot geen kans op de aanwezigheid van intacte sites en dit in de eerste plaats gezien het langdurige gebruik van het terrein. Het terrein maakt al sinds de 18de eeuw deel uit van een erf met hoeve. Hierdoor is de kans op de aanwezigheid van een intacte onaangeroerde bodemopbouw erg laag. Een gave bodemopbouw is een belangrijke perimeter in het onderzoek naar steentijd artefactensites die zich net onder of ter hoogte van het huidige maaiveld manifesteren. Bovendien zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van afgedekte bodems.

Wel is er een verhoogde kans op de aanwezigheid van archeologische resten bestaande uit sporensites die zich onder de bouwvoor in de onaangeroerde moederbodem manifesteren. Op basis van de beschikbare bronnen blijkt vooral het westelijke deel van het terrein gevrijwaard te zijn gebleven van bodemversturende ingrepen. Indien zich hier archeologische resten bevinden zullen deze allicht goed bewaard zijn gebleven. Voor het oostelijke deel van het terrein is de data onzeker. Op een luchtfoto uit 1971 zijn ingrijpende werken zichtbaar ter hoogte van het projectgebied. Echter kon niet worden achterhaald of de op de foto zichtbare anomalie een gevolg is van graafwerken in de diepte of dat het

hier een ophoging van het terrein betreft met van elders afkomstige aarde. Indien het laatste het geval is, zal dit een bijkomende bescherming hebben veroorzaakt.

Op basis van cartografische bronnen kon worden achterhaald dat het terrein allicht reeds omstreeks het midden van de 18de eeuw was bebouwd met een hoeve. Of de op de 18de eeuwse kaarten afgebeelde hoeve een oudere voorganger (eventueel laatmiddeleeuws) had, of wanneer de bebouwing juist ontstond, kon niet worden aangetoond. De oude bebouwing werd eveneens in 1971 gesloopt. Echter is niet duidelijk in hoeverre eveneens alle ondergrondse constructies (kelderverdieping, waterput, beerput, funderingen, ingegraven stal ?) zijn verdwenen. De kans bestaat dat een deel van de resten nog ondergronds is bewaard.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

Het projectgebied heeft een totale oppervlakte van plusminus 5500 m². Voor de realisatie van de bouwplannen zal het volledige terrein worden afgegraven tot een diepte van 60 centimeter onder het bestaande maaiveld. Rekening houdende met een extra buffer van 20 centimeter voor het betreden van het terrein met zware machines en met het feit dat de diepte van het archeologische niveau verwacht wordt tussen 40 en 60 centimeter kan gesteld worden dat het volledige bodemarchief door de geplande werken wordt bedreigd, met uitzondering van diep ingegraven structuren. Ter hoogte van het nieuw geplande restaurant wordt een afgraafdiepte van 80 centimeter gepland. Voor de realisatie van de ondergrondse nutspullen wordt tot 3 meter onder het maaiveld gegraven.

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

Op basis van het huidig beschikbare bronnenmateriaal kan besloten worden dat er voldoende informatie beschikbaar is om te kunnen concluderen dat het projectgebied een hoog potentieel heeft op archeologische kenniswinst.

Echter kon niet worden vastgesteld of er zich effectief archeologisch erfgoed bevindt binnen het projectgebied, daarom concluderen we dat er bijkomende vooronderzoeken dienen te worden uitgevoerd. Reden is de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed en het feit dat heden niet duidelijk is wat de eventuele bewaringstoestand en het kennisvermeerderingspotentieel is van eventueel aanwezige archeologisch erfgoed binnen het terrein. Gezien de aard van de te verwachten resten (grondsporen en/of muurwerkresten) raden we aan een bijkomend vooronderzoek uit te voeren in de vorm van een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven.

4. Vraagstellingen en onderzoeksdoelen

Op basis van het niet-destructief uitgevoerde vooronderzoek (bureauonderzoek) kan niet worden

bepaald of er zich eventuele archeologische sites met een hoog potentieel tot kennisvermeerdering binnen het projectgebied bevinden. Hiervoor zal een prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven worden uitgevoerd op het terrein. Deze heeft tot doel vast te stellen of er archeologisch erfgoed in de bodem aanwezig is, en dit te registreren, determineren en waarderen. Verder zal bepaald worden in hoeverre de geplande werken een impact hebben op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed. Indien mogelijk zal bekeken worden of er mogelijkheid is tot behoud in situ. Indien dit niet realiseerbaar is, zullen uit het vooronderzoek aanbevelingen vloeien voor vervolgonderzoek.

Om bovenstaande te kunnen realiseren, is het noodzakelijk voorafgaand aan de vooronderzoeken een aantal onderzoeksvraagstellingen te formuleren:

4.1. Algemeen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze sporen?
- Zijn er archeologische vondsten aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze vondsten?
- Wat is de bewaringskwaliteit van de vondsten?
- Wat is de ruimtelijke begrenzing van de sporen (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?

4.2. Nederzettingsterreinen

- Zijn er aanwijzingen voor nederzettingsterreinen in het plangebied? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er aanwijzingen voor continuïteit of fasering van de nederzetting en/of structuren?
- Welke elementen kunnen bijdragen tot de kennis van de economische en sociale relaties in de verschillende perioden/fasen?
- Wat is de relatie van de vindplaats tot deze in de ruimere omgeving?
- Zijn er aanwijzingen voor andersoortig gebruik van het terrein (anders dan bewoning)? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er sporen van ambachtelijke activiteiten?
- Zijn er sporen van agrarische activiteiten?
- Zijn er sporen van landgebruik (perceelsindeling, wegen, akkers, grondstofwinning...)?
- Zijn er resten aanwezig van de gesloopte historische boerderij, wat is hun bewaringstoestand, eventuele functie van de aangetroffen resten en hoe oud zijn ze?
- Zijn er resten of sporen bewaard die in verband kunnen worden gebracht met een

eventuele voorganger van de op 18de-eeuwse kaarten zichtbare hoeve?

- Zijn er resten aanwezig van de weg die het projectgebied doorkruiste? Zo ja, waaruit bestaan deze resten en kunnen ze ons iets leren over het uitzicht en de ouderdom van de weg?

4.3. Landschap en bodem

- Is de oorspronkelijke bodem intact?
- Wat is de opbouw van de bodem?
- Hebben er post-depositionele processen plaatsgevonden en welk effect hebben deze gehad op de archeologische resten?
- Zijn er recente verstoringen aanwezig en wat is hun ruimtelijke begrenzing?

5. Onderzoeksstrategie, motivering, fasering en methodiek

5.1. Motivering

Om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van eventuele archeologische resten is verder vooronderzoek noodzakelijk.

Gezien de aard van de te verwachten bewaarde archeologische resten opteren we voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven met het oog op het opsporen van eventuele archeologische resten bestaande uit zachte grondsporen en funderingsresten. Dit lijkt ons de meest geschikte methode. Een veldprospectie lijkt ons niet aan te raden gezien de aanwezige begroeiing op het terrein. Ook het uitvoeren van een geofysisch onderzoek zal geen adequate antwoorden kunnen formuleren op de waarde en het potentieel op kenniswinst van eventueel aanwezige archeologische resten. Mogelijk kunnen wel de resten van aanwezige funderingen worden opgespoord, maar deze zouden dan nog moeten worden onderzocht door middel van een prospectie met ingreep in de bodem.

5.2. Fasering

De prospectie met ingreep in de bodem kan worden uitgevoerd na het verwijderen van de aanwezige bebouwing. De sloop van de aanwezige bebouwing dient in eerste instantie te worden beperkt tot het maaiveld. Aanwezige ondergrondse funderingsresten en eventuele nutsputten en leidingen mogen niet worden verwijderd voor het afronden van de archeologische prospectie.

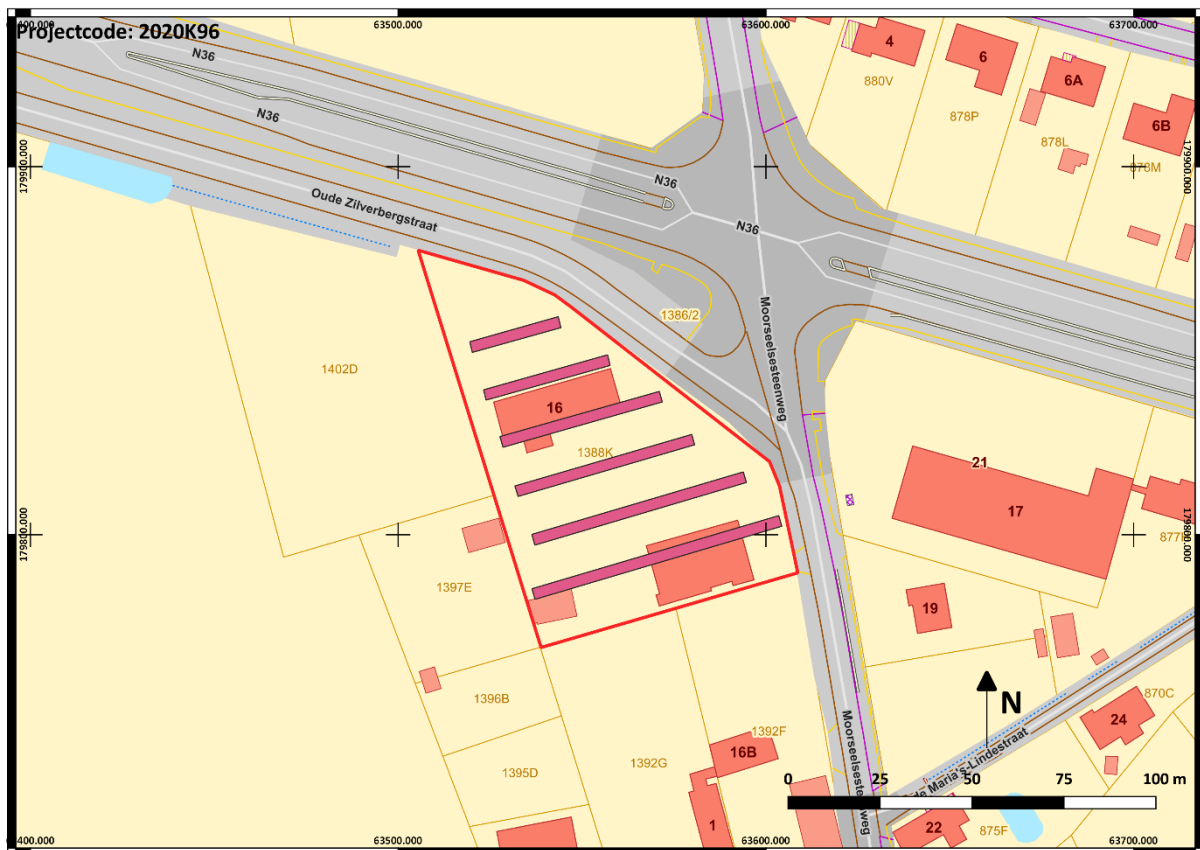
De voorgestelde proefsleuven hebben als doel te bepalen of er zich archeologische resten in het plangebied bevinden, wat de waarde van eventueel archeologische resten is en vast te stellen in hoeverre het eventuele bodemarchief verstoord is.

Het totale projectgebied met een oppervlakte van ongeveer 5500m² wordt bedreigd door de vooropgestelde plannen en dient door middel van proefsleuven te worden onderzocht.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kon besloten worden dat de kans op de aanwezigheid van intacte steentijd artefactensites klein tot onbestaande is. In het geval er toch nog lithisch materiaal wordt aangetroffen, dient te worden geëvalueerd of het gaat om een concentratie lithisch materiaal of afzonderlijke vondsten. Indien het gaat om een concentratie lithisch materiaal waarvan vermoed wordt dat deze zich in situ bevindt, dient de onderzoeksstrategie hieraan aangepast te worden conform de richtlijnen in de Code van Goede Praktijk (paragraaf 8.7).

5.3. Uitvoering van het veldwerk

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ongeveer 5500m² en wordt volledig bedreigd door de vooropgestelde plannen. Dit houdt in dat, rekening houdend met een minimaal dekkingspercentage van 12,5% (zie Code van Goede Praktijk, paragraaf 8.6.2), er minstens ca. 550m² proefsleuven en plusminus 137,5m² kijkvensters dienen te worden aangelegd om gefundeerde uitspraken te kunnen doen over het archeologisch potentieel van het terrein.

Figuur 2: Inplanting sleuven in paars

Op het terrein worden 6 onafgebroken sleuven gerealiseerd met een breedte van 3 meter en een lengte van respectievelijk 70, 60, 50, 45, 35 en 25 meter. Op die manier wordt een totale oppervlakte van 855m² onderzocht door middel van proefsleuven. Dit is ruim voldoende om de minimale dekking voor sleuven en kijkvensters te realiseren. Kijkvensters dienen enkel gerealiseerd te worden teneinde

een antwoord op de vraagstelling te kunnen formuleren. De sleuven zijn min of meer haaks op de Moorseelesteenweg georiënteerd. Bij de inplanting van de sleuven is rekening gehouden met de positie van de oude straat en de historische bebouwing zoals aangegeven op verschillende cartografische bronnen.

Het proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk (paragraaf 8.6.1.2 t/m 8.6.1.9, waarin de verschillende onderdelen van het opgraven en registreren van de archeologische waarden beschreven staan). Aangezien het hier gaat om een site zonder complexe verticale stratigrafie moeten de richtlijnen, die in paragraaf 8.6.2 van de Code van Goede Praktijk geformuleerd zijn, worden gevolgd.

Dit geschiedt met behulp van een graafmachine (rupsbanden) met vlakke graafbak (geen getande bak). De grond wordt gescheiden uitgegraven, waarbij de bouwvoor apart wordt gehouden. Tijdens het afgraven van de grond wordt deze onderzocht met behulp van een metaaldetector.

Vondsten die uit sporen afkomstig zijn, worden toegekend aan dit spoor. Losse vondsten (vondsten uit bodemlagen) worden verzameld in vakken van 4 x 5 m. Hierdoor kan later eventueel een overzicht gegenereerd worden van vondstconcentraties.

Als er graven worden aangetroffen, dienen deze te worden behandeld volgens de Code van Goede Praktijk.

In het geval er een lithische site wordt aangetroffen, zullen de artefacten individueel ingemeten worden. Hierbij geldt dat niet alleen hun horizontale ligging maar ook de verticale positie vastgelegd dient te worden. Indien mogelijk moet ingeschat worden of het een activiteitenzone betreft of eerder om verspreide vondsten.

De proefsleuven worden machinaal aangelegd met behulp van een graafmachine op rupsbanden voorzien van een graafbak zonder tanden. De machinist heeft ervaring in het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem.

Het vooronderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van een veldwerkleider die minimaal 10 prospecties met ingreep in de bodem heeft uitgevoerd.

Het doel van het vooronderzoek is na te gaan of er zich archeologische relictten in de bodem van het plangebied bevinden, wat de aard en datering hiervan is en wat de bewaringstoestand is. Tevens dient de begrenzing van eventueel aanwezige verstoringen te worden afgebakend. Het onderzoek is succesvol als dit achterhaald kan worden maar als ook achterhaald kan worden wat de waarde is van de eventueel aangetroffen site in het kader van de kenniswinst. Hiertoe zijn de eerder genoemde onderzoeksvraagstellingen geformuleerd.

5.3.1. Afwijkingen ten aanzien van het puttenplan

In een aantal situaties kan afgeweken worden van het voorgestelde puttenplan. De Code van Goede

Praktijk voorziet in de mogelijkheid af te wijken van de voorgeschreven norm, mits motivatie (paragraaf 8.2, lid 7).

- Het voorgestelde puttenplan is indicatief en dient niet rigoreus nagevolgd te worden. Putten en sleuven kunnen licht verplaatst worden afhankelijk van de situatie op het terrein (hindernissen) of indien blijkt dat een sleuf volledig verstoord is (bijvoorbeeld aanwezigheid van een recente greppel), kan geopteerd worden de positie te wijzigen. Voorwaarde is dat de dekingsgraad minstens 12,5 % bedraagt en de verspreiding van de sleuven voldoende is om de onderzoeksvragen te beantwoorden.
- Indien tijdens het aanleggen van de proefsleuven een verstoorde zone wordt aangesneden, kan de proefsleuf onderbroken worden tot de rand van de verstoring. De tussenliggende zone kan gecontroleerd worden met proefputten teneinde de aanwezigheid van de verstoring te verifiëren.

5.4. Bijzondere voorwaarden

Voorafgaandelijk aan de prospectie met ingreep in de bodem dient de aanwezige bebouwing op het terrein te worden verwijderd tot op maaiveldniveau. Funderingen en andere eventuele ondergrondse constructies zoals leidingen en putten mogen niet worden verwijderd voor het beëindigen van de prospectie met ingreep in de bodem. Alle in de bodem aanwezige nutsleidingen dienen voorafgaandelijk aan het uitvoeren van de prospectie buiten werking te worden gesteld en afgekoppeld.

6. Bindende voorwaarde bij vervolgonderzoek (opgraving) na het vooronderzoek (prospectie)

Indien uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem blijkt dat een vervolgonderzoek noodzakelijk is, dient rekening te worden gehouden met de uitvoering van een eventuele opgraving alsook met het uitwerken van de opgravingsresultaten, inclusief het uitvoeren van de nodige natuurwetenschappelijke onderzoeken, conservaties en restauraties, mocht dit nodig blijken. De specifieke invulling van de uitwerking van de opgravingsresultaten, het natuurwetenschappelijk onderzoek en van conservatie en restauratie zullen in het Programma van Maatregelen van de nota, opgesteld na het uitvoeren van het vooronderzoek, worden gespecificeerd.